

สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
และคำชี้แจงของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ต่อร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.
ผ่านช่องทางอื่น ๆ
(การยื่นหนังสือของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง)

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของเครือข่ายประชาชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑. ตามที่มาตรา ๕๘ ของรัฐธรรมนูญ กำหนดให้การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ดำเนินการอันจะมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ตามมาตรา ๕๐ ของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. กลับกำหนดไว้สำหรับเพียงโครงการหรือกิจการเท่านั้น ซึ่งถือเป็นการลดทอนสิ่งที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญให้แคบลงอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้น มาตรา ๕๐ ของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. จึงเป็นการบัญญัติที่ขัดกับรัฐธรรมนูญ

๒. ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ขาดรายละเอียดในการกำกับการใช้อำนาจรัฐ ซึ่งเป็นการเขียนอำนาจลอยไว้ โดยไม่มีการกำหนดให้ชัดเจน ทั้งนี้ควรจะมีการออกกฎหมายลูกเพื่อรองรับหลักเกณฑ์ต่างๆ และต้องกำหนดรายละเอียดเงื่อนไข เพื่อกำกับการใช้อำนาจรัฐไว้เพื่อที่จะสามารถใช้สิทธิกระบวนการทางศาลตรวจสอบได้ หากว่าไม่เป็นไปตามที่กฎหมายแม่บทกำหนดไว้ อาทิ ต้องกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการพิจารณารายงาน EIA และเปิดเผยรายงานให้ชุมชนได้รับทราบการกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการหลบเลี่ยงการทำ EIA โดยยื่นขออนุญาตเป็นขนาด ๙.๙ เมกะวัตต์ เพื่อหลบเลี่ยงการจัดทำ EIA

๓. ด้านระบบของการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ภาคประชาชนเห็นว่าควรมีการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environment Assessment- SEA) ที่เป็นการประเมินศักยภาพและข้อจำกัดของสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยให้เห็นถึงความเหมาะสมของพื้นที่และเป้าหมายการพัฒนาพื้นที่ โดยต้องมีการประเมินเชิงยุทธศาสตร์ก่อนว่าสอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่หรือไม่ หากไม่สอดคล้องต้องไม่ดำเนินการโครงการ

๔. ต้องมีการกำหนดกรอบหลักเกณฑ์การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาดังต่อไปนี้

- ต้องพิจารณาถึงทางเลือกอย่างรอบด้านโดยมีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนโดยรวมของแต่ละทางเลือกทั้งที่เป็นต้นทุนด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านสุขภาพ

- ต้องศึกษาประเมินผลกระทบ และความเสียหาย โดยรวมถึงการประเมินต้นทุนภายนอก (Externality) ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคม และสุขภาพ และคิดรวมคุณค่าในเชิงระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ ต้นทุนการให้บริการเชิงนิเวศ (Ecological Service) ต้องเอาต้นทุนภายนอกนี้ไปรวมกับต้นทุนภายใน และใช้ประกอบการประเมินความคุ้มค่าของโครงการ

- หากพื้นที่ที่ดำเนินโครงการนั้นอยู่ในพื้นที่ระบบนิเวศเฉพาะ ต้องออกแบบการศึกษาเป็นการเฉพาะสอดคล้องกับความจำเพาะของระบบนิเวศ เช่น พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ (Ramsar Site)

- ต้องกำหนดแยกสัญญาว่าจ้างการกำหนดขอบเขตการศึกษาและแนวทางประเมินผลกระทบโดยสาธารณะ (Public Scoping) กับสัญญาว่าจ้างการดำเนินการประเมินผลกระทบ (Assessment) ออกจากกัน เพื่อนำผลจากการทำ Public Scoping มากำหนดเป็นสัญญาว่าจ้างการประเมินผลกระทบที่เหมาะสมและมีงบประมาณดำเนินการเพียงพอ โดยจะต้องให้มีกลไกพิจารณาเห็นชอบขอบเขตการศึกษาและแนวทางการดำเนินผลกระทบโดยสาธารณะก่อนที่จะมีการดำเนินการประเมินผลกระทบต่อไป

๕. ควรมีการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity) ของพื้นที่ ในการศึกษาข้อจำกัดต่างๆ ไม่ว่าจะด้านพื้นที่ ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ตลอดจนถึงการแก้ไขผลกระทบหรือการเยียวยา โดยคำนึงถึงด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และหากมีโครงการหรือกิจกรรมเพิ่มเข้าไปในพื้นที่ที่จะส่งผลกระทบต่อศักยภาพในการรองรับของพื้นที่อย่างไร ซึ่งเห็นควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาที่ยั่งยืน

๖. ให้ตัดมาตรา ๕๓ วรรค ๔ ออกจากร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ... ซึ่งเป็นการนำคำสั่งของกระทรวงรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๙/๒๕๕๙ มาบัญญัติไว้เกี่ยวกับการเปิดช่องเพื่อให้มีการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกชนผู้รับดำเนินการตามโครงการหรือกิจการไปพลางก่อนได้ในระหว่างที่รอผลการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม อันเป็นการเข้าข่ายละเมิดรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๕๘ ที่กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการรับฟังความคิดเห็นผู้มีส่วนได้เสียของประชาชนก่อน อันเป็นการลดทอนไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามกระบวนการขั้นตอนของ EIA ตามหลักป้องกันไว้ก่อน (Precautionary Principle)

๗. ต้องมีการแยกองค์การบริหารจัดการระบบประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานอิสระหรือหน่วยงานกลาง นอกจากนี้เจ้าของโครงการและบริษัทผู้จัดทำรายงานประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมต้องเป็นอิสระแยกขาดจากกันโดยสิ้นเชิง กำหนดขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้เป็นไปโดยชอบธรรม มีคณะกรรมการตรวจสอบควบคุมดูแลในขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็นโดยเฉพาะ กำหนดให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย หรือผู้ได้รับผลกระทบสามารถเข้าถึงขั้นตอนการทำรายงานฯ ได้ตลอดทั้งในระยะก่อนเริ่มดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังจากดำเนินการ และในส่วนของคณะกรรมการผู้ชำนาญการในการพิจารณาอนุมัติรายงานจะต้องมีองค์ประกอบที่เท่าเทียมกันระหว่างภาครัฐ ภาควิชาการ และชุมชนผู้ได้รับผลกระทบ และอาจมีกรรมการผู้ชำนาญการในระดับพื้นที่ เช่น คณะกรรมการผู้ชำนาญการในระดับพื้นที่ คณะกรรมการผู้ชำนาญการในระดับจังหวัด

๘. ภาคประชาชนเห็นด้วยกับการพิจารณาของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ... มาตรา ๕๐ ในประเด็นที่กำหนดให้การขอต่ออายุใบอนุญาตสำหรับโครงการหรือกิจการที่มีการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม จะต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมขึ้นใหม่ ซึ่งเป็นหลักการเดิมที่มีอยู่ใน พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๓๕ อยู่แล้ว (มาตรา ๔๙ วรรคท้าย) รวมถึงหลักการสำคัญในขั้นตอนการออกประกาศกระทรวงตามร่างมาตรานี้ ต้องมีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้วยและเห็นด้วยกับร่างมาตรา ๕๙ ที่กำหนดให้รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ได้รับความเห็นจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติหรือได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการสามารถนำไปใช้ได้เป็นระยะเวลาห้าปี หากพ้นระยะเวลาดังกล่าวต้องมีการทบทวนความเหมาะสมก่อนนำไปใช้

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนางณัฏฐาญจน์ สุติพันธ์วิหาร

๑. ควรปรับร่างพระราชบัญญัติให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญมาตรา ๕๘ (กำหนด ๒๔๐ วัน ตามมาตรา ๒๗๘) มากยิ่งขึ้น อีกทั้งในส่วนที่เป็นการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพที่เชื่อมโยงกับทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม (ในเนื้อหาของร่างที่นำมาให้พิจารณาความเห็น ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ยังไม่มีส่วนนี้)

๒. การเพิ่มความเชื่อมโยงของการประเมินผลกระทบระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment) กับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพระดับโครงการ เข้ามาในส่วนกฎหมายร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีความจำเป็นอย่างมาก

เหตุผล การประเมินผลกระทบระดับยุทธศาสตร์ จะสามารถบอกถึงผลกระทบสะสมในเชิงพื้นที่และเชิงประเด็นของศักยภาพของพื้นที่นั้นๆ ไม่ใช่พิจารณาเพียงแค่รายโครงการ หรือมีการศึกษาการประเมินผลกระทบระดับโครงการเท่านั้น

(ในเนื้อหาของร่างที่นำมาให้พิจารณาความเห็น ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ยังไม่มีส่วนนี้)

๓. ควรให้บริษัทที่ปรึกษาในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นอิสระต่อเจ้าของโครงการฯ ไม่ควรให้เจ้าของโครงการฯ ว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาโดยตรง ควรมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อบริหารโครงการฯ ได้อย่างอิสระ โดยมีองค์กรอิสระในการดำเนินโครงการ

(ในเนื้อหาของร่างที่นำมาให้พิจารณาความเห็น ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ยังไม่มีส่วนนี้)

๔. การเพิ่มการเปิดเผยข้อมูล โดยนำเนื้อความมาตรา ๖(๑) ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ มาเพิ่มเติม เนื่องจาก ร่าง พระราชบัญญัตินี้ ยังขาดเรื่องของการเปิดเผยข้อมูล ถึงแม้ว่าจะมี พระราชบัญญัติข่าวสารฯ แล้ว แต่ความครบถ้วนในกฎหมายแม่ฯ ในเรื่องนี้ ควรจะมี และควรจะบรรจุไว้

(ในเนื้อหาของร่างที่นำมาให้พิจารณาความเห็น ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ยังไม่มีส่วนนี้)

๕. เพิ่มเนื้อหาในเรื่องการตรวจประเมินผลกระทบ ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังโครงการโดยให้ประชาชนและทุกภาคส่วน โดยเฉพาะนักวิชาการและภาคประชาสังคมที่ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนได้เข้ามาเกี่ยวข้องในการตรวจประเมินมากยิ่งขึ้น (ในเนื้อหาของร่างที่นำมาให้พิจารณาความเห็น ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ยังไม่มีส่วนนี้)

๖. ควรเพิ่มมาตรการในการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการลดมลพิษ ณ แหล่งกำเนิด

มาตรา ๙๒ เจ้าของโครงการหรือกิจกรรมใด มีการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมภายในโครงการหรือกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือใช้วัตถุอันตรายหรือกระบวนการในการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยได้ตรวจวัดผลไม่พบค่ามลพิษ ณ แหล่งกำเนิดแล้ว หรือที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด มีสิทธิได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมในการปล่อยมลพิษ หรือได้รับเงินอุดหนุนในการดำเนินการจากกองทุน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับการยกเว้นค่าธรรมเนียมหรือเงินอุดหนุนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามรัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษและความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

เหตุผล

ควรวัดผลค่านมลพิษโดยรวม ด้วยว่ามีค่านมลพิษเป็นอย่างไร ในกรณี มาตรา ๙๒ การใช้วัดจุดที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมนั้น อาจมีบางตัวเท่านั้นที่อยู่ในเกณฑ์ แต่หากโรงงานมีการใช้วัดจุดอื่นๆ ในปริมาณมากๆ และมีความเป็นพิษที่หลากหลายชนิด ซึ่งยังไม่ควรได้รับค่ายกเว้นมลพิษ ควรต้องดูมลพิษโดยรวมประกอบ (เกรงจะมีกรณีที่มีสารบางตัว และปริมาณการใช้ชนิดเดียว เทียบกับสารเคมีที่ใช้ส่วนใหญ่ที่เป็นพิษ และนำมาวัดอ้างอิงเกินความจริง หรือมีความจริงที่ตรงกับเงื่อนไข แต่เป็นกรณีส่วนน้อยเท่านั้น)

ดังนั้นการดูผลลัพธ์ทั้งหมดของการปลดปล่อยมลพิษของโรงงาน น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการกระตุ้นให้ผู้ประกอบการหันมาลดมลพิษ ณ แหล่งกำเนิด ในสารเคมีที่อันตรายและใช้ปริมาณมาก รวมถึงการเปลี่ยนการใช้สารเคมีที่มีคุณสมบัติเหมือนกัน แต่มีความเป็นพิษน้อยมาก

๗. การเพิ่มรายละเอียดในเชิงป้องกัน เช่น มาตรการในการจัดการเรื่องพื้นที่กันชน (Buffer Zone) ให้มีผลในการบังคับใช้มากยิ่งขึ้น มากกว่า กำหนดประเด็นในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม การมีกิจกรรมใดๆที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน คุณภาพทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอย่างรุนแรง จะต้องมีการป้องกันเพื่อป้องกันอันตราย ความปลอดภัย ตลอดจนผลกระทบต่อสุขภาพกับชุมชนที่มีรัศมีของกิจกรรมนั้นอาจส่งถึง หรือมีพื้นที่ระยะที่ห่างเพียงพอ

(ในเนื้อหาของร่างที่นำมาให้พิจารณาความเห็น ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ยังไม่มีส่วนนี้)

๘. การเพิ่มรายละเอียดและหลักการสำคัญในการวางเงินประกันความเสี่ยง ก่อนที่จะมีโครงการฯ เพื่อเป็นเงินในการเป็นหลักประกันในการป้องกัน การชดเชยค่าเสียหาย ตลอดจนการเยียวยา และการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงสุขภาพประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบจากกิจกรรมใดๆของโครงการฯ หรือส่งผลกระทบต่อยุทธศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ในเนื้อหาของร่างที่นำมาให้พิจารณาความเห็น ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ยังไม่มีส่วนนี้)

๙. ควรเพิ่มรายละเอียดสำหรับเกณฑ์ที่ชัดเจน และเหมาะสมต่อผลกระทบในเชิงพื้นที่และผลกระทบในเชิงสะสมของการกำหนดประเภทและขนาด ความรุนแรง ต่อโครงการที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสุขภาพ ทรัพยากรต่อชุมชนอย่างรุนแรง อาจนำไปสู่การกำหนดค่ามาตรฐานทั้งทางด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

(ในเนื้อหาของร่างที่นำมาให้พิจารณาความเห็น ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ยังไม่มีส่วนนี้)

๑๐. ควรเพิ่มบทลงโทษที่มากขึ้นในแต่ละประเด็น ได้แก่

๑๐.๑ บทลงโทษต่ออำนาจหน้าที่ของเจ้าของโครงการหากไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

๑๐.๒ บทลงโทษในเรื่องการเปิดเผยข้อมูล หากไม่มีการเปิดเผยข้อมูล

๑๐.๓ บทลงโทษในการพิจารณารายงาน บทลงโทษต่อเจ้าหน้าที่ที่พิจารณารายงานหรือเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนในการตรวจประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือการติดตามตรวจสอบ

๑๐.๔ เพิ่มบทลงโทษสำหรับผู้อนุมัติอนุญาต ในกรณีที่ปล่อยให้เจ้าของโครงการฯ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

๑๐.๕ เพิ่มบทลงโทษสำหรับผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

(ในเนื้อหาของร่างที่นำมาให้พิจารณาความเห็น ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ยังไม่มีส่วนนี้)

๑๑. เพิ่มการส่งเสริมระบบคุณภาพในระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ให้มีกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ต่อแผนงาน การปฏิบัติ การตรวจติดตาม และมีการประเมินผล ทั้งระบบเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

(ในเนื้อหาของร่างที่นำมาให้พิจารณาความเห็น ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ยังไม่มีส่วนนี้)

๑๒. ควรมีกลไกและเพิ่มการส่งเสริมระบบคุณภาพ ชุดความรู้ที่เกี่ยวข้อง กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานระดับจังหวัด หน่วยงานระดับสิ่งแวดล้อมภาค ให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ทั้งในแนวราบและแนวตั้ง

๑๓. เพิ่มกลไกและแนวทางประเมินเชิงระบบของการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ ในคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมถึงให้ความสำคัญของระบบการสรรหา การตั้งและกลไกคณะกรรมการสรรหาของทุกระดับ ทั้งระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับจังหวัด ที่ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน รวมถึงการพิจารณาการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรเพิ่มบุคลากรด้านสาธารณสุขในทุกระดับ

(ในเนื้อหาของร่างที่นำมาให้พิจารณาความเห็น ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ยังไม่มีส่วนนี้)

๑๔. เพิ่มเติมการมีส่วนร่วมระดับนโยบายและยุทธศาสตร์ของทุกภาคส่วน ในการกลั่นกรอง (Screening) ก่อนที่จะมีระดับโครงการ (โครงการฯ ควรสอดคล้องกับยุทธศาสตร์พื้นที่ เชื่อมโยงยุทธศาสตร์ของภูมิภาค และยุทธศาสตร์เชิงประเด็น รวมถึงระดับนโยบาย)

๑๕. ควรให้มีองค์กรอิสระดำเนินการเป็นหน่วยงานหรือองค์กรที่คู่ขนานกับการทำงานของภาครัฐ ในการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ทั้งระบบ และตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการตั้งแต่แรก

๑๖. ควรกำหนดค่านิยาม “วัตถุอันตราย” และนำเนื้อหาที่เกี่ยวข้องการป้องกัน ควบคุม และมาตรการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมกับ วัตถุอันตราย เพิ่มเติมในร่างพระราชบัญญัติด้วย เนื่องจากอยู่ในข่ายการพิจารณาและต้องมีการระมัดระวังในการจัดการสิ่งเหล่านี้ เพื่อความปลอดภัยทั้งในแง่ทรัพย์สินและชีวิตของประชาชน

(ในเนื้อหาของร่างที่นำมาให้พิจารณาความเห็น ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ยังไม่มีส่วนนี้)

เหตุผล คำว่า วัตถุอันตราย ของพระราชบัญญัติส่งเสริมฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีอยู่ แต่ฉบับร่างนี้ได้ถูกตัดออก

๑๗. ควรกำหนดค่านิยาม เพิ่มเติม ในเรื่องการประเมินผลกระทบระดับยุทธศาสตร์ (หากมีเนื้อหาในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ควรกำหนดค่านิยามด้วย

๑๘. ควรกำหนดค่านิยามเพิ่มเติมในเรื่อง “เหตุรำคาญ” ควรนำคำเดิมจาก พระราชบัญญัติส่งเสริมฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ กลับมา

เหตุผล ถึงแม้ว่าคำนี้จะเกี่ยวข้องกับ พระราชบัญญัติการสาธารณสุขฯ แต่ในเรื่องผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพจากกิจกรรมใดๆ ประชาชนจะได้รับผลกระทบซึ่งเป็นข้อร้องเรียนในเรื่องเหตุรำคาญมากมาย ดังนั้นคำนี้เป็นคำที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ จึงควรกำหนดคำนี้ไว้ในร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมฯ พ.ศ. นี้อย่างเดิม เพื่อให้ทราบว่ามีปัญหาในเรื่องนี้แล้วไปเชื่อมโยงกับกฎหมายใดที่เกี่ยวข้อง แต่หากไม่ระบุ อาจจะทำให้ประเด็นนี้หลุดจากการพิจารณา หรือความตระหนักของประชาชน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้

๑๙. ควรเพิ่มเนื้อหาในร่างพระราชบัญญัตินี้ ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๔๓ มาตรา ๕๐ (๘) มาตรา ๕๗ (๒) มาตรา ๕๘ มาตรา ๒๕๘ ๓ ด้านเศรษฐกิจ (๔) มาตรา ๒๕๘ ๔ ด้านอื่นๆ (๑-๓) ว่าด้วยการจัดการเรื่องน้ำฯ เรื่องที่ดิน และเรื่องการจัดการขยะ

๒๐. ควรเพิ่มเนื้อหาในร่างพระราชบัญญัตินี้ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับ เรื่องทรัพยากร ตามมาตรา ๓๗ มาตรา ๔๓ (๒) มาตรา ๕๐ (๘) มาตรา ๕๗ (๒) มาตรา ๕๘ มาตรา ๗๒ (ทพ.น้ำ) มาตรา ๗๒ (๔) มาตรา ๑๗๘ วรรค ๓ และมาตรา ๒๕๘ ๔ ด้านอื่นๆ (๑-๓)

๒๑. การจัดการประชุมระดมความคิดเห็นต่อร่าง พระราชบัญญัติ ควรทำเป็นระยะ จนถึงระยะสุดท้ายจนได้ร่างสู่การพิจารณาของ ครม.

๒๒. การกำหนดและเชื่อมโยงบทบาทของศาลสิ่งแวดล้อม ในกรณีที่มีความจำเป็น

๒๓. ควรให้มีการทบทวนเขตควบคุมมลพิษทุกๆ ๕ ปี และมีการประเมินผลของผลลัพธ์ของการเป็นเขตควบคุมมลพิษ

๒๔. ควรมีกลไกการกำหนดบทลงโทษ การกำกับ การตรวจสอบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานระดับจังหวัด และหน่วยงานระดับภูมิภาค

๒๕. การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ในเรื่องความรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อม

๒๖. ควรมีระบบทบทวนกลไกการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในโครงการที่อาจส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงควรมีกลไกการรับฟังความคิดเห็น แต่ควรจัดให้เป็นระบบ ไม่มีความซ้ำซ้อน และใช้เวลาการพิจารณาอย่างรัดกุมมีประสิทธิภาพไม่เยิ่นเย้อ

๒๗. ควรนำแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของต่างประเทศมาประยุกต์ใช้ และนำมาใช้กระบวนการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ รวมถึงในกระบวนการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลมากยิ่งขึ้น

๒๘. เพิ่มบทลงโทษ โดยการกำหนดระยะเวลาในการที่เจ้าของโครงการหรือกิจกรรมนั้น ไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๗๙ มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ โดยสั่งให้หยุดดำเนินการในส่วนที่เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ โดยต้องมีการกำหนดการปรับเป็นรายวัน

เหตุผล หากให้ปล่อยมลพิษไป ยังมีระยะเวลาเนิ่นนานเท่าไร ยิ่งทำให้เกิดมลพิษสะสม ซึ่งส่งผลกระทบต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชนมากยิ่งขึ้น จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเกิดมูลค่าความเสียหายมากยิ่งขึ้น และค่าปรับควรเป็นค่าที่มากกว่าค่ากำไรหรือผลประโยชน์ที่โรงงานจะได้รับ หรือคุ้มค่าเพียงพอกับการชดเชยเยียวยา รวมถึงการฟื้นฟู ทั้งทางด้านสิ่งแวดล้อม ทรัพยากร และสุขภาพที่ได้รับความเสียหาย

๒๙. ในส่วนอัตราค่าธรรมเนียม ในข้อที่ ๕. ค่าธรรมเนียมการปล่อยมลพิษ ซึ่งกำหนดปีละ ๑๐,๐๐๐ บาทต่อตัน มลพิษนั้น ควรกำหนดตามชนิดและความรุนแรงของสารที่ปล่อยด้วย

เหตุผล มีสารไวไฟ สารอินทรีย์ระเหยง่ายหลายชนิด และหลายประเภท ที่ถูกปล่อยไปในปริมาณที่ไม่มาก แต่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ อย่างรุนแรงและร้ายแรง ดังนั้นควรพิจารณาตามชนิดและประเภทของสารมลพิษด้วย บางสารจะเกี่ยวข้องกับอุบัติภัย ความปลอดภัย ยังต้องมีความรัดกุม หรือกำหนดค่าธรรมเนียมที่ยิ่งสูงมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการป้องปราม เพื่อให้เจ้าของโครงการฯ เพิ่มความระมัดระวัง หรือมีเครื่องมือบำบัด หรือเครื่องมือป้องกันมิให้เกิดผลกระทบหรือผลเสียหายขึ้น

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

๑. นิยาม

“สิ่งแวดล้อม”

ควรเพิ่มเติม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพของประชาชนและการดำรงอยู่สืบไปของธรรมชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับนิยามของสิ่งแวดล้อมและเพื่อประโยชน์สูงสุดของ พระราชบัญญัติสิ่งแวดล้อม

“มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม”

ควรใช้เกณฑ์มาตรฐานดินในการเฝ้าระวังหรือควบคุมค่าของตะกอนดินเป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งในปัจจุบัน การกำหนดมาตรฐานดิน แบ่งเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ (๑) ค่ามาตรฐานคุณภาพดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัยและเกษตรกรรม และ (๒) ค่ามาตรฐานคุณภาพดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อการอื่นนอกเหนือจากการอยู่อาศัยและเกษตรกรรม ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นในการต้องออกเป็นมาตรฐานใหม่เรื่องตะกอนดินโดยเฉพาะ

“ของเสียอันตราย”

ควรกำหนดนิยามให้ชัดเจนไว้ในเนื้อหาของ พระราชบัญญัติฉบับนี้ อีกทั้งควรมีความสอดคล้องกับกฎหมายฉบับอื่นที่เกี่ยวข้องที่มีการบังคับใช้ก่อนแล้ว

๒. อำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตามที่กฎกระทรวงฯ พิจารณาว่าจะยังคงข้อความตามมาตรา ๕ ด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติมาตรานี้ กำหนดให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติและประชาชนผู้ติดต่อราชการทราบ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ให้ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการกำกับดูแล และให้อำนาจในการออกกฎกระทรวง กำหนดค่าธรรมเนียมในส่วนเฉพาะอำนาจหน้าที่ของตนเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้เท่านั้น

ข้อคิดเห็น อำนาจและหน้าที่ในส่วนของผู้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือส่วนใดบ้าง สามารถใช้บังคับกับกระทรวงอื่นได้หรือไม่ ควรมีการกำหนดขอบเขตให้ชัดเจน รวมถึงการประสานระหว่างกระทรวงหรือหน่วยงานต่างกระทรวง เนื่องจากปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่มีขอบเขต ควรมีกลไกการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ ครอบคลุม และชัดเจน

๓. องค์ประกอบคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ตามที่กระทรวงฯ ได้แก้ไขมาตรา ๑๓ ของร่างพระราชบัญญัติฯ จาก “ประธานคณะกรรมการร่วมภาคเอกชน ๓ สถาบัน” เป็น “ประธานสภาอุตสาหกรรม” เป็นกรรมการในคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ นั้น

ข้อคิดเห็น ควรเพิ่ม ”ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย” เป็นกรรมการในคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติด้วย เนื่องจากโครงการหรือกิจกรรมบางประเภทอยู่ภายใต้การส่งเสริมของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เช่น โครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น

๔. มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ตามที่กระทรวงฯ พิจารณาว่าจะยังคงข้อความตามมาตรา ๔๐ ด้วยเหตุผลว่าเนื่องจากมาตรฐานคุณภาพดินและมาตรฐานตะกอนดิน มีความจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานแยกออกจากกัน เพราะเป็นมาตรฐานคนละประเภท โดยมีผู้รับสัมผัสและลักษณะการสัมผัสแตกต่างกันในแต่ละประเภท การกำหนดมาตรฐานคุณภาพดินเป็นการกำหนดมาตรฐานจากรูปแบบการใช้ประโยชน์และการสัมผัสของมนุษย์ในระยะยาว เช่น การอยู่อาศัย การเดินทาง การชก และอื่นๆ นอกเหนือจากการอยู่อาศัยและเดินทาง (อุตสาหกรรม

ธุรกิจ) เป็นต้น จากการเข้าสู่ร่างกายทางปากทุกวันในระยะยาว ในส่วนของการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ ตะกอนดิน เป็นมาตรฐานที่กำหนดเพื่อการดำรงอยู่ของสิ่งมีชีวิตหน้าดินและมนุษย์จากการบริโภคสัตว์น้ำจาก แหล่งน้ำที่มีตะกอนดินปนเปื้อนโดยวิเคราะห์จากตะกอนดินที่เก็บได้จากใต้น้ำ โดยตรวจวัดปริมาณการสะสม การปนเปื้อนของมลพิษที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่บนน้ำดิน และอาจส่งผลกระทบต่อ มนุษย์ผ่านทางโซ่อาหาร

ข้อคิดเห็น ควรให้ใช้เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพดิน ควบคุมค่ามาตรฐานคุณภาพของตะกอนดินเป็นค่า มาตรฐานเดียวกัน ซึ่งในปัจจุบันการกำหนดมาตรฐานดิน แบ่งเป็น ๒ แบบ ได้แก่ ค่ามาตรฐานคุณภาพดินที่ใช้ ประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัยและเกษตรกรรม และค่ามาตรฐานคุณภาพดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อการอื่น นอกเหนือจากการอยู่อาศัยและเกษตรกรรมควบคุมอยู่แล้ว ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นในการออกเป็นมาตรฐาน ใหม่เรื่องตะกอนดินโดยเฉพาะ

๕. การกำหนดการให้โครงการหรือกิจกรรมที่ต้องทำ EIA หรือ EHIA ใหม่ทั้งหมดเมื่อมีการต่ออายุ ใบอนุญาต หรือภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามมาตรา ๕๐ ของร่างพระราชบัญญัติ

ตามที่กระทรวงฯ พิจารณาว่าจะยังคงข้อความวรรคท้ายของร่างมาตรา ๕๐ ด้วยเหตุผลว่าเป็นหลักการ เดิมที่มีอยู่แล้วในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น

ข้อคิดเห็น ขอให้กระทรวงฯ พิจารณาทบทวนความเห็นดังกล่าวอีกครั้ง เนื่องจากการกำหนดให้ โครงการหรือกิจกรรมที่ต้องทำ EIA หรือ EHIA ต้องทำ EIA หรือ EHIA ใหม่ทั้งหมดเมื่อมีการต่ออายุใบอนุญาต หรือภายในระยะเวลาที่กำหนด มีผลกระทบต่อภาคเอกชน และการพิจารณาตัดสินใจลงทุนของผู้ประกอบการ ทั้งไทยและต่างชาติ จึงควรจะต้องปรับแก้ในร่างมาตรา ๕๐ วรรคท้ายออก

อย่างไรก็ดี หากกระทรวงฯ เห็นว่ามีเหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องปรับแก้มาตรานี้ไว้ ควรกำหนด กรอบการใช้อำนาจของรัฐมนตรีไว้ในร่างพระราชบัญญัติฯ ให้ทำได้เฉพาะกรณีที่มีผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญที่ ทำให้โครงการหรือกิจกรรมที่ต้องทำ EIA หรือ EHIA ใหม่ก่อนการได้รับอนุญาต โดยต้องคำนึงถึงความสมดุล ระหว่างการลงทุน เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม อีกทั้งต้องออกเป็นกฎกระทรวงโดยต้องได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อให้เกิดการถ่วงดุลการใช้อำนาจนี้

๖. ความไม่ชัดเจนของการกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาอัตราค่าธรรมเนียมในการปล่อยมลพิษและการ ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมดังกล่าว ตามมาตรา ๘๖ ของร่างพระราชบัญญัติฯ

ตามที่ผู้แทนของกระทรวงฯ ได้ชี้แจงในที่ประชุมรับฟังความคิดเห็นเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ที่ ผ่านมาว่า หากรัฐจะมีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการปล่อยมลพิษ รัฐจะพิจารณาศึกษาอย่างรอบด้าน ทั้ง หลักวิชาการ เศรษฐศาสตร์ รวมทั้งสภาพเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี การเข้าช้อนกับการที่ผู้ประกอบการ ต้องถูกเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในทำนองเดียวกันจากกฎหมายอื่น เพื่อนำมาออกหลักเกณฑ์และอัตราในการเก็บ ค่าธรรมเนียมต่อไปนี้

ข้อคิดเห็น ควรมีมาตรการส่งเสริมหรือจูงใจให้มากขึ้น ครอบคลุมตั้งแต่ผู้ผลิตไปถึงผู้บริโภคชั้นปลาย ด้วย ซึ่งการปรับปรุงเนื้อหา ควรปรับปรุงให้มีความทันสมัยในแง่ของบริบทการบังคับใช้กฎหมายที่ควร จะดำเนินมาตรการจูงใจในภาคส่วนต่างๆ ในสังคม ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม มากขึ้น นอกจากนี้ควรให้น้ำหนักมาตรการส่งเสริมมากกว่าการใช้มาตรการบังคับหรือบทลงโทษ เพราะหาก มาตรการส่งเสริมใช้ได้ผล จะส่งผลดีต่อสิ่งแวดล้อมโดยรวม รวมถึงการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานหรือ เจ้าหน้าที่ เนื่องจากเป็นการกำหนดให้ภาคส่วนต่างๆ มีมาตรการเชิงป้องกันมากกว่าการแก้ไขปัญหาเมื่อเกิด เหตุหรือหากมีเหตุหลีกเลี่ยงการถูกกฎหมายบังคับ ย่อมเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

และควรเพิ่มเติมกรอบหลักการดังกล่าวข้างต้นในร่างพระราชบัญญัติฯ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและ
เชื่อมั่นแก่ภาคเอกชนและผู้ประกอบการ

ข้อคิดเห็นโดยรวม

การออกกฎหมายลูกเรื่องต่างๆ ควรมีการออกคู่มือแนวทางการปฏิบัติตามกฎหมายหรือคู่มือ
ประชาชนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าใจและปฏิบัติได้สอดคล้องกับกฎหมาย

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มสถานพลังประชาชน

๑. การกำหนดการให้โครงการหรือกิจกรรมที่ต้องทำ EIA หรือ EHIA ใหม่ทั้งหมดเมื่อมีการต่ออายุใบอนุญาต หรือภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามมาตรา ๕๐ ของร่างพระราชบัญญัติฯ

ตามที่กระทรวงฯ พิจารณาว่าจะยังคงข้อความวรรคท้ายของร่างมาตรา ๕๐ ด้วยเหตุผลว่าเป็นหลักการเดิมที่มีอยู่แล้วในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น

คณะทำงานฯ ขอให้กระทรวงฯ พิจารณาทบทวนความเห็นดังกล่าวอีกครั้ง เนื่องจากการกำหนดให้โครงการหรือกิจกรรมที่ต้องทำ EIA หรือ EHIA ต้องทำ EIA หรือ EHIA ใหม่ทั้งหมดเมื่อมีการต่ออายุใบอนุญาต หรือภายในระยะเวลาที่กำหนด มีผลกระทบต่อภาคเอกชน และการพิจารณาตัดสินใจลงทุนของผู้ประกอบการ ทั้งไทยและต่างชาติ จึงควรจะต้องทบทวนบทบัญญัติในร่างมาตรา ๕๐ วรรคท้ายออก

อย่างไรก็ดี หากกระทรวงฯ เห็นว่ามีเหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องมีบทบัญญัตินี้ไว้ ควรกำหนดกรอบการใช้อำนาจของรัฐมนตรีไว้ในร่างพระราชบัญญัติฯ ให้ทำได้เฉพาะกรณีที่มีผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญที่ทำให้โครงการหรือกิจกรรมที่ต้องทำ EIA หรือ EHIA ใหม่ก่อนการได้รับอนุญาต โดยต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการลงทุน เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งต้องออกเป็นกฎกระทรวงโดยต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อให้เกิดการถ่วงดุลการใช้อำนาจนี้

๒. ความไม่ชัดเจนของการกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาอัตราค่าธรรมเนียมในการปล่อยมลพิษ และการลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมดังกล่าว ตามมาตรา ๘๖ ของร่างพระราชบัญญัติฯ

ตามที่คุณแทนของกระทรวงฯ ได้ชี้แจงในที่ประชุมรับฟังความคิดเห็นเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ที่ผ่านมา ว่า หากรัฐจะมีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการปล่อยมลพิษ รัฐจะพิจารณาศึกษาอย่างรอบด้าน ทั้งหลักวิชาการ เศรษฐศาสตร์ รวมทั้งสภาพเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และการเข้าช้ช้อนกับการที่ผู้ประกอบการต้องถูกเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในทำนองเดียวกันจากกฎหมายอื่น รวมทั้งต้องไม่สร้างภาระจนเกินความจำเป็น เพื่อนำมาออกหลักเกณฑ์และอัตราในการเก็บค่าธรรมเนียม

คณะทำงานฯ เห็นว่า ควรเพิ่มเติมกรอบหลักการดังกล่าวข้างต้นในร่างพระราชบัญญัติฯ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเชื่อมั่นแก่ภาคเอกชนและผู้ประกอบการ

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสำนักงานคณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

(สำนักงาน กอสส.)

ขอเสนอความเห็นของคณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และของสำนักงาน กอสส. ที่มีต่อพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ... ดังนี้

๑. มาตรา ๒๔ (๕) อดหนุนหน่วยงานของรัฐสำหรับการดำเนินงานตามแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ หรือการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตควบคุมมลพิษ หรือเขตพื้นที่ควบคุมสิ่งแวดล้อม เห็นว่า หน่วยงานของรัฐที่กล่าวถึงควรขอรับการจัดสรรงบประมาณ โดยผ่านกระบวนการพิจารณางบประมาณปกติจากรัฐบาล

๒. มาตรา ๕๐ วรรคสาม การกำหนดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย โครงการหรือกิจการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรืออาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อม อย่างรุนแรง เห็นว่า ควรกำหนดให้มีรับฟังความคิดเห็นจากองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ

๓. มาตรา ๕๑ ในกรณีที่โครงการหรือกิจการประเภทหรือขนาดใดหรือที่จะจัดตั้งขึ้นในพื้นที่ใดมีการจัดทำรายงานประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและได้รับความเห็นชอบแล้ว และเป็นมาตรฐานที่สามารถใช้กับโครงการหรือกิจการประเภทหรือขนาดเดียวกันหรือในพื้นที่ลักษณะเดียวกันได้ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจประกาศกำหนดให้โครงการหรือกิจการในทำนองเดียวกันถือปฏิบัติโดยได้รับยกเว้นไม่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมก็ได้ เห็นว่า ควรตัดออกทั้งมาตราเนื่องจากขัดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๕๐

๔. มาตรา ๖๒ เบี้ยประชุมคณะกรรมการผู้ชำนาญการ และค่าตอบแทนบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการในการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เห็นว่า ควรเป็นไปตามหลักเกณฑ์กรมบัญชีกลางกำหนด

๕. มาตรา ๙๐ บทลงโทษควรครอบคลุมถึงการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย

๖. มาตรา ๙๕ ชุมชนหรือประชาชนควรสามารถฟ้องเรียกร้องให้ผู้ก่อมลพิษชดใช้ค่าใช้จ่ายของตนในการขจัดมลพิษหรือฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมด้วย มิใช่จำกัดแต่รัฐเท่านั้น เนื่องจากที่ผ่านมาเคยมีกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ทำหน้าที่ในการขจัดมลพิษ

๗. มาตรา ๑๐๐ ควรตัดออกเพราะขัดต่อเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ และยังเป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองผู้ประกอบการมากเกินไป

๘. การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อชุมชนทั้งในด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ จะต้องนำข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพการรับมลพิษในสิ่งแวดล้อม (environmental pollution carrying capacity) ในพื้นที่ตั้งโครงการ/กิจกรรมนั้นๆ ในการพิจารณาอนุมัติ/อนุญาต

๙. ขาดการเสริมสร้าง ธรรมาภิบาลทางสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการร่วมพิจารณาหรือการแสดงความคิดเห็น และ ความรับผิดชอบทางสิ่งแวดล้อม (Environmental liability) ก็ยังไม่ชัดเจน

๑๐. พระราชบัญญัติฉบับนี้มีได้กล่าวถึงข้อบกพร่องของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ขยายอำนาจสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังขาดในส่วนของสิทธิขั้นพื้นฐานของชุมชนในการดูแล จัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นหลักการที่ได้รับการรับรองไว้แล้วในปฏิญญาริโอว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (The Rio Declaration on Environment and Development) ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ก็ให้การรับรองไว้ด้วยเช่นกัน

ผลการพิจารณาของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต่อข้อเสนอของหน่วยงานต่าง ๆ

๑. ผลการพิจารณาต่อเครือข่ายประชาชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ความเห็น	คำชี้แจงของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)
<p>ความสอดคล้องตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐</p> <p>การรับฟังความคิดเห็นของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ... ที่มีการเปิดรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมา เป็นการขาดการรับฟังความคิดเห็นก่อนกระบวนการร่างกฎหมาย โดยที่รัฐเป็นผู้ร่างกฎหมายอยู่ฝ่ายเดียว และนำมารับฟังความคิดเห็นเมื่อร่างกฎหมายทั้งฉบับเสร็จเรียบร้อยแล้ว และด้วยระยะเวลาแสดงความคิดเห็นที่สั้น ช่องทางการแสดงความคิดเห็นที่แคบ ตลอดจนไม่มีการเผยแพร่ข้อมูลเพื่อประกอบการรับฟังความคิดเห็นในด้านต่างๆ เช่น สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหาของกฎหมายดังกล่าว หลักการอันเป็นสาระสำคัญของกฎหมายที่จะตราขึ้น ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายขึ้นเพื่อแก้ปัญหานั้น ประเด็นที่จะรับฟังความคิดเห็นหรือร่างพระราชบัญญัติที่จะรับฟังความคิดเห็น</p> <p>ดังนั้น กระบวนการร่างกฎหมายพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ... ที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ปิดรับฟังความคิดเห็นไปแล้วนั้น สะท้อนถึงความไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบในการออกกฎหมาย และไม่ปฏิบัติตามหลักการของรัฐธรรมนูญมาตรา ๗๗</p>	<p>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ดังนี้</p> <p>(๑) การประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อการปรับปรุงพระราชบัญญัติฯ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐</p> <p>(๒) ผ่านเว็บไซต์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ ๒๐ เมษายน ถึง ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐</p> <p>(๓) การประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จำนวน ๓ ครั้ง</p> <p>(๔) ความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑ ครั้ง</p> <p>(๕) ผ่านช่องทางอื่น ๆ เช่น การยื่นข้อเสนอของหน่วยงานต่าง ๆ</p> <p>หมายเหตุ การทบทวนกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ EIA/EHIA ได้พิจารณาจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> - รายงานของสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) วาระปฏิรูปที่ ๒๕ เรื่อง การปฏิรูประบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม - รายงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) เรื่อง การปฏิรูปด้านระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ทั้งนี้ ข้อเสนอการปฏิรูปของ สปช. และ สปท. เป็นการมองปัญหาทั้งระบบ และมีข้อเสนอการปฏิรูปทั้งในเรื่องการปรับปรุงกลไก และการปรับปรุงกฎหมาย รวมทั้งในการจัดทำข้อเสนอการปฏิรูปของสปช. และ สปท. ดังกล่าว ได้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย

ความเห็น	คำชี้แจงของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)
	<p>- ปัญหาที่พบจากการปฏิบัติงาน เช่น ปัญหาการก่อสร้างก่อนจัดทำรายงาน การไม่ปฏิบัติตามมาตรการในรายงาน คุณภาพของผู้มีสิทธิทำรายงาน เป็นต้น</p>
<p>ตามที่มาตรา ๕๘ ของรัฐธรรมนูญ กำหนดให้การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ดำเนินการอันจะมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการ หรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ ประกอบกับมาตรา ๒๓๘ ที่ให้หน่วยงานของรัฐที่คณะรัฐมนตรีกำหนดดำเนินการ ให้จัดทำร่างกฎหมายที่จำเป็นตามมาตรา ๕๘ ให้แล้วเสร็จและเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาตินั้น</p> <p>เมื่อพิจารณามาตรา ๕๐ ของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ซึ่งกำหนดว่า กรณีที่โครงการหรือกิจการประเภทหรือขนาดใดหรือที่จะจัดตั้งขึ้นในพื้นที่ใด มีการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและได้รับความชอบแล้ว และเป็นมาตรฐานที่สามารถใช้กับโครงการหรือกิจการประเภทหรือขนาดเดียวกันหรือในพื้นที่เดียวกันนั้น และรัฐมนตรีสามารถประกาศกำหนดให้โครงการหรือกิจการ ในทำนองเดียวกันถือปฏิบัติโดยได้รับยกเว้นไม่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมก็ได้ ตลอดจนการให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายนำมาตราการต่างๆที่กำหนดไว้สำหรับโครงการหรือกิจการที่ผ่านการตรวจสอบจากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปกำหนดเป็นเงื่อนไขในการสั่งอนุญาตหรือต่ออายุใบอนุญาต โดยให้ถือเป็นเงื่อนไข</p>	<p>๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) เคยทำหนังสือสอบถามเจตนากรมหลักของรัฐธรรมนูญฯ และเจตนากรมร่างมาตรา โดยเฉพาะมาตรา ๕๘ ไปยังประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อจะได้นำมาดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญฯ ต่อไป ซึ่งประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้แจ้งตอบมาว่า “เจตนากรมอาจดูได้จาก รัฐธรรมนูญฉบับนี้”</p> <p>๒. เห็นว่า มาตรา ๕๘ กำหนดให้การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ดำเนินการซึ่งมีความหมายกว้างเป็นไปได้ตั้งแต่ระดับกิจกรรม โครงการ แผนงาน แต่เมื่อพิจารณาข้อกำหนดที่รัฐต้องปฏิบัติ คือ ให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EHIA) ซึ่ง EHIA เป็นเครื่องมือในการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมในระดับโครงการ ดังนั้น ในการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการจัดทำ EIA/EHIA ในร่างพระราชบัญญัติ จึงกำหนดให้จัดทำในระดับโครงการหรือกิจการ ซึ่งเป็นไปตามหลักการของ EIA จึงมิใช่เป็นการลดทอนสิ่งที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญให้แคบลง</p> <p>๓. ในกรณีเจตนากรมมาตรา ๕๘ หมายความว่าถึงในระดับการจัดทำแผน แผนงานหรือแผนพัฒนา นั้น เห็นว่า เครื่องมือที่จะนำมาใช้ คือ การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) ซึ่งจะสอดคล้องกับข้อเสนอการปฏิรูประบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยของ สปท. คือ การผลักดันให้มีการนำ SEA มาใช้กับการวางแผนพัฒนาของประเทศอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้</p>

ความเห็น	คำชี้แจงของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)
<p>ที่กำหนดตามกฎหมายในเรื่องนั้นด้วย</p> <p>โดยที่กล่าวมา มาตรา ๕๐ กลับเป็นการลดทอนสิ่งที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญให้แคบลงอย่างเห็นได้ชัด จากที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้เป็นการดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ดำเนินการ กลับลดทอนเหลือเพียงเป็นโครงการหรือกิจการเท่านั้น ซึ่งไม่ครอบคลุมถึงการดำเนินการของรัฐที่อาจเกิดผลกระทบขึ้น</p> <p>ดังนั้น มาตรา ๕๐ ของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. จึงเป็นการบัญญัติที่ขัดกับรัฐธรรมนูญ</p>	<p>ทส. อยู่ระหว่างขับเคลื่อนข้อเสนอการปฏิรูป SEA ดังกล่าวร่วมกับสำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) โดยใช้กลไกของคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีมีข้อสั่งการให้ สศช. เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการเรื่องดังกล่าว</p> <p>๔. ทส. ได้เพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนที่ ๔ เพื่อเชื่อมโยง EIA กับ SEA ไว้แล้ว ตามร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๕๐ บรรทัดสี่</p>
<p>ร่างพระราชบัญญัติฯ ขาดรายละเอียดในการกำกับการใช้อำนาจรัฐ ซึ่งเป็นการเขียนอำนาจลอยไว้ โดยไม่มีการกำหนดให้ชัดเจน ทั้งนี้ควรจะมีการออกกฎหมายลูกเพื่อรองรับหลักเกณฑ์ต่างๆ และต้องกำหนดรายละเอียดเงื่อนไข เพื่อกำกับการใช้อำนาจรัฐไว้ เพื่อที่จะสามารถใช้สิทธิกระบวนการทางศาลตรวจสอบได้ หากว่าไม่เป็นไปตามที่กฎหมายแม่บทกำหนดไว้ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การไม่เปิดเผยรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ให้ชุมชนได้รับทราบ ซึ่งต้องกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการพิจารณารายงาน EIA ว่าต้องเปิดเผยรายงานให้ชุมชนได้รับทราบด้วย - มีการหลบเลี่ยงการทำ EIA เช่น กรณีโรงไฟฟ้าชีวมวลนั้นกำหนดขนาดที่ต้องจัดทำ EIA อยู่ที่ขนาด ๑๐ เมกะวัตต์ แต่กลับพบว่าบริษัทผู้ประกอบการหลบเลี่ยงการทำ EIA โดยยื่นขออนุญาตเป็นขนาด ๙.๙ เมกะวัตต์ เพื่อหลบเลี่ยงการจัดทำ EIA 	<p>๑. การใช้อำนาจของภาครัฐต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งมีกลไกตามกฎหมายให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิในการฟ้องคดีปกครองได้</p> <p>๒. รายงาน EIA/EHIA เป็นข้อมูลที่ต้องเปิดเผยตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารอยู่แล้ว</p> <p>๓. พระราชบัญญัติฉบับนี้ให้อำนาจ ทส. กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการที่ต้องจัดทำรายงาน EIA/EHIA ซึ่งหลักการดังกล่าวทำให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ ป้องกันการใช้ดุลยพินิจ ในกรณีที่โครงการประสงค์จะพัฒนาโดยมีขนาดต่ำกว่าที่กำหนด ย่อมเป็นสิทธิที่กระทำได้ ซึ่งจะมีกฎหมายอื่นกำกับดูแลในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป เช่น กรณีโรงไฟฟ้าขนาดต่ำกว่า ๑๐ เมกะวัตต์ ซึ่งไม่ต้องจัดทำรายงาน EIA แต่ก็จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนด (COP) ของพระราชบัญญัติฯ การประกอบกิจการพลังงาน เป็นต้น</p>
<p>ข้อเสนอ</p> <p>๑. การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment – SEA)</p> <p>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีข้อสรุปในเรื่องการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment – SEA) ปรากฏตามผลการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายดังกล่าว</p>	<p>๑. ทส. เห็นควรดำเนินการตามข้อเสนอการปฏิรูปด้านระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประเทศ ไทยของ สปท. โดย ทส. อยู่ระหว่างขับเคลื่อนข้อเสนอการปฏิรูป SEA ดังกล่าวร่วมกับสำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) โดยใช้กลไกของคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรี</p>

ความเห็น	คำชี้แจงของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)
<p>ว่าจะดำเนินการตามข้อเสนอการปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) คือ ใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการปฏิรูป SEA ของประเทศ</p> <p>๒. ภาคประชาชนเห็นว่าควรมีการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment – SEA)</p> <p>เป็นการประเมินศักยภาพและข้อจำกัดของสิ่งแวดล้อมซึ่งจะสามารถช่วยให้เห็นถึงความเหมาะสมกับพื้นที่และเป้าหมายการพัฒนาพื้นที่ โดยลักษณะของโครงการพัฒนาต้องสอดคล้องกับ SEA ของแต่ละพื้นที่ และการเกิดขึ้นของโครงการจะต้องมีการประเมินเชิงยุทธศาสตร์ก่อนว่าสอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่หรือไม่ หากว่าสอดคล้องจึงค่อยมีการจัดทำรายงาน EIA/EHIA หากไม่สอดคล้องต้องไม่ดำเนินการโครงการนั้น</p>	<p>มีข้อสั่งการให้ สศช.เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการเรื่องดังกล่าว</p> <p>๒. ในการจัดทำข้อเสนอการปฏิรูปของ สปท. ได้มีกระบวนการการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วยแล้ว</p> <p>๓. ทส. ได้เพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนที่ ๔ เพื่อเชื่อมโยง EIA กับ SEA ไว้แล้ว ตามร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๕๐ วรรคสี่</p>
<p>ต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ เพื่อเป็นกรอบหลักเกณฑ์ในการพิจารณาดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ต้องพิจารณาถึงทางเลือกอย่างรอบด้านโดยมีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนโดยรวมของแต่ละทางเลือก ทั้งที่เป็นต้นทุนด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านสุขภาพ ▪ ต้องศึกษาประเมินผลกระทบ และความเสียหาย โดยรวมถึงการประเมินต้นทุนภายนอก (Externality) ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคม และสุขภาพ และคิดรวมคุณค่าในเชิงระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ ต้นทุนการให้บริการเชิงนิเวศ (Ecological Service) ต้องเอาต้นทุนภายนอกนี้ไปรวมกับต้นทุนภายใน และใช้ประกอบการประเมินความคุ้มค่าของโครงการ ▪ หากพื้นที่ที่ดำเนินโครงการนั้นอยู่ในพื้นที่ระบบนิเวศเฉพาะ ต้องออกแบบการศึกษาเป็นการเฉพาะสอดคล้องกับความจำเพาะของระบบนิเวศ เช่น 	<p>๑. รับไว้พิจารณาในชั้นการจัดทำกฎหมายลำดับรอง และการจัดทำแนวทางการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่อไป</p> <p>๒. ประเด็นที่ไม่อยู่ในอำนาจของ สผ. และอาจเป็นการลิดรอนสิทธิ เช่น การกำหนดหลักเกณฑ์บังคับในเรื่องการจัดทำสัญญาว่าจ้างระหว่างเจ้าของโครงการและผู้รับจ้าง เนื่องจากการบริหารสัญญาจ้างเป็นสิทธิของเจ้าของโครงการ และระบบการว่าจ้างจัดทำรายงานโดยเจ้าของโครงการโดยตรงเป็นระบบที่ยอมรับในระดับสากล นอกจากนี้ ตาม พระราชบัญญัติกำหนดให้รายงานต้องจัดทำโดยผู้มีสิทธิทำรายงานที่ขึ้นทะเบียนกับ สผ. จึงจำเป็นที่บริษัทผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบโดยเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการศึกษาผลกระทบทุกขั้นตอน</p>

ความเห็น	คำชี้แจงของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)
<p>พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ (Ramsar Site)</p> <ul style="list-style-type: none"> ต้องกำหนดแยกสัญญาว่าจ้างการกำหนดขอบเขตการศึกษาและแนวทางการประเมินผลกระทบโดยสาธารณะ (Public Scoping) กับสัญญาว่าจ้างการดำเนินการประเมินผลกระทบ (Assessment) ออกจากกัน เพื่อนำผลจากการทำ Public Scoping มากำหนดเป็นสัญญาว่าจ้างการประเมินผลกระทบที่เหมาะสมและมีงบประมาณดำเนินการเพียงพอโดยจะต้องให้มีกลไกพิจารณาเห็นชอบขอบเขตการศึกษาและแนวทางประเมินผลกระทบโดยสาธารณะก่อนที่จะมีการดำเนินการประเมินผลกระทบต่อไป 	
<p>๒. การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity) ของพื้นที่ ควรมีการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity) ของพื้นที่ ในการศึกษาข้อจำกัดต่างๆ ไม่ว่าจะด้านพื้นที่ ระบบนิเวศน์ ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ตลอดจนถึงการแก้ไขผลกระทบหรือการเยียวยา โดยคำนึงถึงด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และหากมีโครงการหรือกิจกรรมเพิ่มเข้าไปในพื้นที่จะส่งผลกระทบต่อศักยภาพในการรองรับของพื้นที่อย่างไร ซึ่งเห็นควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>	<p>๑. ทส. โดย สผ. รับไว้ประสานกับ สศช. ในเรื่องการศึกษาประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) ซึ่งจะมีการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity) ของพื้นที่</p> <p>๒. ในส่วนของการจัดทำและพิจารณารายงานในปัจจุบัน ได้มีการประเมิน Carrying Capacity สำหรับบางพื้นที่และบางประเด็นอยู่แล้ว เช่น การประเมินและกำหนดมาตรการด้านคุณภาพอากาศในพื้นที่มาบตาพุด การประเมินศักยภาพของแหล่งรองรับน้ำทิ้ง เป็นต้น ซึ่งจะได้พัฒนาแนวทางการดำเนินการในเรื่องนี้ต่อไป</p>
<p>การนำคำสั่งของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๙/๒๕๕๙ มาบัญญัติไว้ในมาตราดังกล่าว การกำหนดไว้เช่นนี้เข้าข่ายละเมิดรัฐธรรมนูญตาม มาตรา ๕๘ ที่กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการรับฟังความคิดเห็นผู้มีส่วนได้เสียของประชาชนก่อน เพื่อนำมาประกอบในการพิจารณาการดำเนินการหรืออนุญาต รวมทั้งเป็นการลดทอนไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามกระบวนการขั้นตอนของ EIA ให้</p>	<p>การเพิ่มเติมข้อความดังกล่าว เป็นการแก้ไขให้เป็นไปตามคำสั่ง คสช. ที่ ๙/๒๕๕๙ ซึ่งมีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฉบับปัจจุบัน ซึ่ง ทส. ขอรับข้อคิดเห็นประเด็นนี้ไปพิจารณาในชั้นตรวจพิจารณาร่างกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา</p>

ความเห็น	คำชี้แจงของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)
<p>ครบถ้วนก่อนการดำเนินการใดๆ ตามหลักป้องกันไว้ก่อน (Precautionary Principle) จึงเห็นสมควรตัดมาตราดังกล่าวออกจากร่างกฎหมายฉบับนี้</p>	
<p>๓. องค์การบริหารจัดการระบบประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมควรแยกเป็นหน่วยงานอิสระหรือหน่วยงานกลาง</p> <p>เห็นว่าควรกำหนดบทบัญญัติในเรื่องการจัดจ้างผู้จัดทำรายงานฯ โดยมีการตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่ให้มีหน้าที่จัดจ้างผู้จัดทำรายงาน (ไม่ใช่การว่าจ้างโดยเจ้าของโครงการตามที่ปฏิบัติในปัจจุบัน) ภาคประชาชนจึงมีข้อเสนอเพิ่มเติมต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ กระบวนการจัดทำรายงานประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม <ul style="list-style-type: none"> - <u>ผู้จัดทำรายงานต้องเป็นหน่วยงานกลางที่มีการยอมรับร่วมกัน</u> - <u>ความสัมพันธ์ของเจ้าของโครงการและบริษัทผู้จัดทำรายงานประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมต้องแยกขาดจากกันโดยสิ้นเชิง</u> - <u>มีการจัดทำรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นโดยการมีส่วนร่วม และแสดงถึงผลการพิจารณาข้อคิดเห็นของประชาชน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างมีความหมาย</u> - <u>กำหนดขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็นให้เป็นไปโดยชอบธรรมโดยมีคณะกรรมการตรวจสอบควบคุมดูแลในขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็นโดยเฉพาะ</u> - <u>กำหนดให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้ได้รับผลกระทบสามารถเข้าถึงขั้นตอนการทำรายงานฯ ได้ตลอดทั้งในระยะก่อนเริ่มดำเนินการ ระหว่างดำเนินการและหลังจากดำเนินการ</u> ▪ คณะกรรมการผู้ชำนาญการ <ul style="list-style-type: none"> - <u>คณะกรรมการผู้ชำนาญการในการพิจารณาอนุมัติรายงานจะต้องมีองค์ประกอบที่เท่าเทียมกันระหว่างภาครัฐ ภาควิชาการ และชุมชนผู้ได้รับผลกระทบ และอาจมีคณะกรรมการผู้ชำนาญการในระดับพื้นที่ เช่น คณะกรรมการ</u> 	<p>(๓.๑). การจัดตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาครัฐมีข้อจำกัดในการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมาใหม่ และไม่มีหลักประกันได้ว่าการตั้งหน่วยงานขึ้นมาใหม่ จะดำเนินการได้มีประสิทธิภาพมากกว่ารูปแบบเดิม ดังตัวอย่างการดำเนินการขององค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (กอสส.) ที่ผ่านมา พบว่ามีปัญหาข้อร้องเรียนภายในหน่วยงานเอง เกี่ยวกับความไม่โปร่งใส จากการประเมินสัดส่วนการใช้จ่ายงบประมาณ ในการพิจารณารายงานต่อโครงการสูงกว่า สผ. มาก <p>(๓.๒) ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของและผู้จัดทำรายงานที่เป็นอิสระจากกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบบการว่าจ้างจัดทำรายงานโดยเจ้าของโครงการ โดยตรงเป็นระบบที่ยอมรับในระดับสากล ซึ่งผู้จัดทำรายงานจะต้องผ่านกระบวนการพิจารณาตรวจสอบและขึ้นทะเบียนโดย สผ. และการจัดทำรายงานจะต้องเป็นไปตามแนวทางการจัดทำรายงานที่กำหนด รวมทั้งมีคณะกรรมการผู้ชำนาญการทำหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของรายงานอีกชั้นหนึ่งด้วย - กรณีที่จะให้มีหน่วยงานกลางขึ้นมาทำหน้าที่ว่าจ้างผู้จัดทำรายงานแทนเจ้าของโครงการ จะทำให้เพิ่มขึ้นขั้นตอนและระยะเวลาในการจัดทำรายงาน และจากสถิติจำนวนรายงานฯ ที่มากกว่า ๒,๐๐๐ ฉบับต่อปี อาจเกิดปัญหาความไม่เพียงพอของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการให้รวดเร็ว - ปัจจุบัน สผ. อยู่ระหว่างผลักดันและทำความร่วมมือกับสภาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการควบคุมจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพด้านการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ความเห็น	คำชี้แจงของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)
<p>ผู้ชำนาญการในระดับจังหวัด โดยจะมีความสอดคล้องตามร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย (ฉบับคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม) ที่ได้เสนอเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายฉบับนี้ไว้</p>	<p>(๓.๓) การเข้าถึงรายงาน สามารถทำได้ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อยู่แล้ว</p> <p>(๓.๔) องค์ประกอบของคณะกรรมการผู้ชำนาญการ จำเป็นต้องใช้ผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางวิชาการ เป็นสำคัญ โดยประชาชนผู้ได้รับผลกระทบได้มีส่วนร่วมในกระบวนการรับฟังความคิดเห็นอยู่แล้ว</p>
<p>ข้อเสนอแนะของภาคประชาชน</p> <p>ภาคประชาชนเห็นด้วยกับการพิจารณาของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเด็นที่กำหนดให้การขอต่ออายุใบอนุญาตสำหรับโครงการหรือกิจการที่มีการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม จะต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมขึ้นมาใหม่ ซึ่งมีอยู่ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ อยู่แล้ว ในมาตรา ๔๙ วรรคท้าย และในขั้นตอนการออกประกาศกระทรวงตามร่างมาตรานี้ ต้องมีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้วย ทั้งนี้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีการทบทวนปรับปรุงประกาศที่เกี่ยวข้องเป็นระยะๆ โดยบางฉบับเป็นการปรับปรุง ในระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี นั้น ภาคประชาชนเห็นว่า เป็นเรื่องที่เหมาะสมและควรสนับสนุนให้นำไปใช้ในทางปฏิบัติต่อไป</p>	<p>รับทราบ</p>

๒. ผลการพิจารณาต่อความเห็นของนางณัติกาญจน์ สุติพันธ์วิหาร

ความเห็น	คำชี้แจงของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)
<p>๑. ควรปรับร่าง พระราชบัญญัติให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๘ (กำหนด ๒๔๐ วัน ตามมาตรา ๒๗๘) มากยิ่งขึ้น อีกทั้งในส่วนที่เป็นการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพที่เชื่อมโยงกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ ได้บัญญัติเนื้อหาในส่วนที่ ๔ การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๘ แล้ว โดย สผ. รับไว้พิจารณาในชั้นกฎหมายลำดับรองตามร่างพระราชบัญญัติ มาตรา ๕๐ วรรคสาม</p>
<p>๒. การเพิ่มความเชื่อมโยงของการประเมินผลกระทบระดับยุทธศาสตร์กับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพระดับโครงการ เข้ามาในส่วนกฎหมายร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีความจำเป็นมาก</p>	<p>ทส. ได้เพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนที่ ๔ เพื่อเชื่อมโยง EIA กับ SEA ไว้แล้ว ตามร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๕๐ วรรคสี่</p>
<p>๓. ควรให้ที่ปรึกษาในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นอิสระต่อเจ้าของโครงการ ไม่ควรให้เจ้าของโครงการว่าจ้างที่ปรึกษาโดยตรง ควรมีการตั้งกองทุนเพื่อบริหารโครงการได้อย่างอิสระ โดยมีการอิสระในการดำเนินการโครงการ</p>	<p>(๓.๑) ทส. โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) รับไว้พิจารณา อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเจ้าของโครงการเป็นผู้ว่าจ้างที่ปรึกษา แต่ที่ปรึกษาดังกล่าวต้องขึ้นทะเบียนกับ สผ. และรายงานที่จัดทำขึ้นยังต้องถูกตรวจสอบโดยคณะกรรมการผู้ชำนาญการด้วย</p> <p>(๓.๒) ปัจจุบัน สผ. อยู่ระหว่างผลักดันและทำความเข้าใจร่วมกับสภาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการควบคุมจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพด้านการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม</p> <p>(๓.๓) สำหรับประเด็นการตั้งกองทุน ปัจจุบันกรมบัญชีกลางมีนโยบาย ไม่ให้มีการจัดตั้งกองทุนใหม่</p>
<p>๔. การเพิ่มการเปิดเผยข้อมูล โดยนำเนื้อความมาตรา ๖ (๑) ของ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาเพิ่มเติม เนื่องจากพระราชบัญญัติใหม่ยังขาดเรื่องการเปิดเผยข้อมูลถึงแม้ว่าจะมี พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารแล้ว แต่ความครบถ้วนในกฎหมายแม่ในเรื่องนี้ควรจะมี และควรบรรจุไว้</p>	<p>รับไว้พิจารณา อย่างไรก็ตาม เรื่องการเปิดเผยข้อมูลมีรายละเอียดในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เปิดให้สิทธิประชาชนในการตรวจสอบข้อมูลได้อยู่แล้ว ทั้งนี้ ในร่าง พระราชบัญญัติมาตรา ๕๐ วรรคสาม ได้กำหนดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียด้วยแล้ว</p>

ความเห็น	คำชี้แจงของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)
<p>๕. เพิ่มเนื้อหาในเรื่องการตรวจประเมินผลกระทบ ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังโครงการ โดยให้ประชาชน ทุกภาคส่วน โดยเฉพาะนักวิชาการและภาคประชาสังคมที่ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนได้เข้ามาเกี่ยวข้องในการตรวจประเมินมากยิ่งขึ้น</p>	<p>รับไว้พิจารณา โดยในร่างพระราชบัญญัติ ได้เพิ่มเติม กลไกเรื่องการติดตามผลการปฏิบัติตามมาตรการที่ เสนอในรายงาน โดยให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วน ร่วมไว้แล้ว ในร่างมาตรา ๕๙</p>
<p>๖. ควรเพิ่มมาตรการในการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ ลดมลพิษ ณ แหล่งกำเนิด</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดเรื่อง มาตรการส่งเสริม อยู่ในหมวด ๖ อยู่แล้ว</p>
<p>๗. การเพิ่มรายละเอียดในเชิงป้องกัน เช่น มาตรการในการจัดการเรื่องพื้นที่กันชน (Buffer Zone) ให้มีผลในการใช้บังคับมากขึ้น มากกว่า กำหนดประเด็นใน รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม</p>	<p>(๗.๑) การจัดทำและพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมา ได้พิจารณากำหนด มาตรการเรื่องพื้นที่กันชน ให้เป็นไปตามกฎหมายที่ เกี่ยวข้อง และเกณฑ์ขั้นต่ำในการจัดทำรายงานฯ เช่น ระยะถอยร่นของอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการ ควบคุมอาคาร พื้นที่สีเขียวตามเกณฑ์ขั้นต่ำสำหรับ โครงการแต่ละประเภท เป็นต้น</p> <p>(๗.๒) มาตรการต่างๆ ที่กำหนดไว้ในรายงานฯ จะมีผล ใช้บังคับตามกฎหมาย โดยจะถูกนำไปกำหนดเป็น เงื่อนไขในการส่งอนุญาตโครงการ ต่อไป</p>
<p>๘. การเพิ่มรายละเอียดและหลักการสำคัญในการ วางเงินประกันความเสี่ยงก่อนที่จะมีโครงการฯ เพื่อ เป็นหลักประกันในการป้องกัน การชดเชยค่าเสียหาย ตลอดจนการเยียวยา และการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม รวมถึงสุขภาพของประชาชนที่อาจ ได้รับผลกระทบจากกิจกรรมใดใดของโครงการ</p>	<p>ขอรับไว้พิจารณา ทั้งนี้ การประเมินผลกระทบ สิ่งแวดล้อม มีหลักการในการคาดการณ์ผลกระทบที่ อาจเกิดขึ้นกับโครงการ และจัดทำมาตรการป้องกัน และแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งโครงการที่ได้รับ ความเห็นชอบได้จัดทำมาตรการป้องกันและแก้ไข ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ได้เป็นไปตามหลักวิชาการ</p>
<p>๙. ควรเพิ่มรายละเอียดสำหรับเกณฑ์ที่ชัดเจน และ เหมาะสมต่อผลกระทบในเชิงพื้นที่และผลกระทบใน เชิงสะสมของการกำหนดประเภทและขนาด ความ รุนแรงต่อโครงการที่อาจส่งผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม สุขภาพ ทรัพยากรต่อชุมชนอย่างรุนแรง อาจนำไปสู่ การกำหนดค่ามาตรฐานทั้งทางด้านสิ่งแวดล้อม และ สุขภาพ</p>	<p>ขอรับไว้พิจารณาในขั้นตอนการกำหนดประเภทและ ขนาดของโครงการหรือกิจการที่ต้องจัดทำรายงานการ ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่อไป ทั้งนี้ การกำหนด โครงการหรือกิจการที่ต้องจัดทำรายงานการ ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการ ดำเนินการที่ต้องพิจารณาประเภทโครงการหรือกิจการ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการนั้นๆ ความเห็น</p>

ความเห็น	คำชี้แจงของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)
	ของหน่วยงานอนุญาต และจะต้องรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน ก่อนที่จะนำเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบ
<p>๑๐. ควรเพิ่มบทลงโทษที่มากขึ้นในแต่ละประเด็น</p> <p>๑๐.๑ บทลงโทษต่ออำนาจหน้าที่ของเจ้าของโครงการ หากไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย</p> <p>๑๐.๒ บทลงโทษในเรื่องการเปิดเผยข้อมูล หากไม่มีการเปิดเผยข้อมูล</p> <p>๑๐.๓ บทลงโทษในการพิจารณารายงาน บทลงโทษต่อเจ้าหน้าที่ที่พิจารณารายงาน หรือเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนในการตรวจประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือการติดตามตรวจสอบ</p> <p>๑๐.๔ เพิ่มบทลงโทษสำหรับผู้อนุมัติอนุญาต ในกรณีที่ปล่อยให้เจ้าของโครงการฯ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย</p> <p>๑๐.๕ เพิ่มบทลงโทษสำหรับผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ</p>	<p>๑. ได้เพิ่มเติมบทลงโทษกรณีไม่ปฏิบัติตามมาตรการไว้แล้ว</p> <p>๒. การเปิดเผยข้อมูลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐</p> <p>๓. เจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง รวมทั้งกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิด ซึ่งในกรณีที่ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบ สามารถฟ้องคดีตามกฎหมายนั้นได้</p> <p>๔. ปัจจุบันการควบคุมการปฏิบัติงานของผู้จัดทำรายงานเป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายงานอยู่แล้ว นอกจากนี้ สผ. อยู่ระหว่างผลักดันและทำความร่วมมือกับสภาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการควบคุมจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพด้านการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม</p>
<p>๑๑. เพิ่มการส่งเสริมระบบสุขภาพในระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ให้มีกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ต่อแผนงาน การปฏิบัติ การตรวจติดตาม และมีการประเมินผล ทั้งระบบเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>รับไว้พิจารณา ทั้งนี้ ในการกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นสุขภาพด้วยแล้ว รวมทั้งมีมาตรการทั้งในระยะก่อสร้าง และระยะดำเนินการโครงการ</p>
<p>๑๒. ควรมีกฎไกและเพิ่มการส่งเสริมระบบคุณภาพชุดความรู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานระดับจังหวัด หน่วยงานระดับสิ่งแวดล้อมภาค ให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ทั้งในแนวราบและแนวตั้ง</p>	<p>๑. ทส. โดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (สส.) ได้มีโครงการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อมและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p>

ความเห็น	คำชี้แจงของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)
	<p>๒. สผ. ให้ความสำคัญกับการให้ความรู้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไป โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ สผ. ได้ให้ความรู้ด้าน EIA กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ๗ จังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ให้ความรู้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ๑๐ จังหวัด และเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ๓ จังหวัด และมีแผนจะดำเนินการอย่างต่อเนื่องในปีต่อไป</p>
<p>๑๓. เพิ่มกลไกและแนวทางการประเมินเชิงระบบของการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ ในคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมถึงให้ความสำคัญของระบบสรรหา การตั้งและกลไก</p>	<p>รับไว้พิจารณา ทั้งนี้ สผ. ให้ความสำคัญต่อระบบและกลไกการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการ โดยมีองค์ประกอบของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในหลากหลายสาขาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งด้านสุขภาพ และได้มีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในคณะกรรมการผู้ชำนาญการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างต่อเนื่อง</p>
<p>๑๔. เพิ่มเติมการมีส่วนร่วมระดับนโยบายและยุทธศาสตร์ของทุกภาคส่วนในการกลั่นกรองก่อนที่จะมีระดับโครงการ</p>	<p>สผ. ขอรับไว้ประสานกับหน่วยงานเจ้าของแผนพัฒนาต่างๆ ทั้งนี้ ทส. อยู่ระหว่างผลักดันการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ตามข้อเสนอการปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปแห่งชาติ โดยนายกรัฐมนตรีมีข้อสั่งการให้สำนักงานเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการเรื่องดังกล่าว</p>
<p>๑๕. ควรให้มีองค์กรอิสระดำเนินการเป็นหน่วยงานหรือองค์กรที่คู่ขนานกับการทำงานของภาครัฐในการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ</p>	<p>๑. ร่างพระราชบัญญัตินี้ มีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๘ ที่ไม่ได้กำหนดให้มีองค์กรอิสระขึ้นมาทำหน้าที่คู่ขนานกับภาครัฐแต่อย่างใด</p> <p>๒. การดำเนินงานด้านการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในระดับสากล ยังไม่พบว่ามีการพิจารณาคู่ขนานของหน่วยงานภาครัฐและองค์กรอิสระที่เป็นที่ประจักษ์ว่ามีประสิทธิภาพมากกว่า</p>

ความเห็น	คำชี้แจงของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)
	๓. จากผลการดำเนินงานขององค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (กอสส.) พบว่า มีปัญหาข้อร้องเรียนจากบุคลากรภายในองค์กรเกี่ยวกับความไม่โปร่งใสและความไม่คุ้มค่าด้านงบประมาณ
๑๖. ควรกำหนดค่านิยาม “วัตถุอันตราย” และนำเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง การป้องกัน ควบคุม และมาตรการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมกับวัตถุอันตราย เพิ่มเติมในร่างพระราชบัญญัติด้วย	เห็นควรตัดค่านิยามนี้ออกเนื่องจากในเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติไม่ได้มีการอ้างถึงถ้อยคำนี้แล้ว
๑๗. ควรกำหนดค่านิยามเพิ่มเติมในเรื่องการประเมินผลกระทบระดับยุทธศาสตร์	สผ. รับไปประสาน สศช. ในการขับเคลื่อนการปฏิรูป SEA ตามข้อเสนอของ สปท.
๑๘. ควรกำหนดนิยามเพิ่มเติม ในเรื่อง “เหตุรำคาญ”	ทส. ขอรับไว้ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๙. ควรเพิ่มเนื้อหาในร่าง พระราชบัญญัติ ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๔๓ มาตรา ๕๐ (๘) มาตรา ๕๗ (๒) มาตรา ๕๘ มาตรา ๒๕๘ ฉ.ด้านเศรษฐกิจ (๔) มาตรา ๒๕๘ ข. ด้านอื่นๆ (๑-๓) ว่าด้วยการจัดการเรื่องน้ำ ที่ดิน และการจัดการขยะ	ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญอยู่แล้ว ทั้งนี้ ได้มีการเสนอร่างกฎหมายทรัพยากรน้ำ การบริหารจัดการขยะ และเรื่องเกี่ยวกับป่าไม้ ที่ดิน แยกเป็นการเฉพาะด้วย
๒๐. ควรเพิ่มเนื้อหาในร่างพระราชบัญญัติให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากร	ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ปรับปรุงสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญอยู่แล้ว
๒๑. การจัดประชุมระดมความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติ ควรทำเป็นระยะจนถึงระยะสุดท้ายจนได้ร่างสู่การพิจารณาของ ครม.	ทส. ได้เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนสามารถเสนอความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัตินี้มาอย่างต่อเนื่อง
๒๒. การกำหนดและเชื่อมโยงบทบาทของศาลสิ่งแวดล้อม ในกรณีที่มีความจำเป็น	ทส. ขอรับประเด็นนี้ไปพิจารณา
๒๓. ควรมีการทบทวนเขตควบคุมมลพิษทุก ๕ ปี และมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการเป็นเขตควบคุมมลพิษ	ในร่างพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๗๕ วรรคสอง กำหนดให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณา ทบทวนความจำเป็นในการกำหนดให้ท้องที่ใดเป็นเขตควบคุมมลพิษ อย่างน้อยทุกห้าปี ไว้แล้ว

ความเห็น	คำชี้แจงของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)
๒๔. ควรมีกลไกการกำหนดบทลงโทษ การกำกับ การตรวจสอบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานระดับจังหวัด และหน่วยงานระดับภูมิภาค	ทส. ขอรับประเด็นนี้ไปตรวจสอบ เนื่องจากข้อเสนอไม่ชัดเจนว่าจะให้ลงโทษหรือตรวจสอบหน่วยงานดังกล่าวในการดำเนินการกรณีใด
๒๕. การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ในเรื่องความรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อม	ทส. โดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการดำเนินการเรื่องดังกล่าวอยู่แล้ว
๒๖. ควรมีระบบทบทวนกลไกการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในโครงการที่อาจส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรง ควรมีกลไกการรับฟังความคิดเห็น แต่ควรจัดให้เป็นระบบ ไม่มีความซ้ำซ้อน และใช้เวลาในการพิจารณาอย่างรัดกุม มีประสิทธิภาพ	สพ. รับไว้พิจารณาในชั้นกฎหมายลำดับรอง
๒๗. ควรนำแนวปฏิบัติที่ดีของต่างประเทศมาประยุกต์ใช้ และนำมาใช้ในกระบวนการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ รวมถึงกระบวนการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลมากยิ่งขึ้น	สพ. ขอรับไว้พิจารณา
๒๘. เพิ่มบทลงโทษ โดยกำหนดระยะเวลาในการที่เจ้าของโครงการหรือกิจกรรมนั้น ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๙ มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ โดยสั่งให้หยุดดำเนินการในส่วนที่เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ โดยต้องมีการกำหนดการปรับเป็นรายวัน	ในร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดเป็นบทลงโทษทางอาญา สำหรับการกระทำผิดดังกล่าว
๒๙. ในส่วนอัตราค่าธรรมเนียม ในข้อที่ ๕ ค่าธรรมเนียมการปล่อยมลพิษ ซึ่งกำหนดปีละ ๑๐,๐๐๐ บาทต่อตันมลพิษนั้น ควรกำหนดตามชนิดและความรุนแรงของสารที่ปล่อยด้วย	การกำหนดค่าธรรมเนียมในการปล่อยมลพิษรายปีในอัตรามลพิษปีละ ๑๐,๐๐๐ บาท ต่อตันมลพิษ เป็นอัตราที่สูงในการกำหนด ซึ่งการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการปล่อยมลพิษจำเป็นต้องมีการศึกษาในเชิงเทคนิคและเศรษฐศาสตร์ วิจัย และคำนวณความคุ้มค่า ประเมินผลกระทบต่อผู้ประกอบการให้การกำหนดค่าธรรมเนียมดังกล่าวมีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมในการพัฒนาและควบคุมมลพิษอย่างสมดุลอยู่แล้ว

๓. ผลการพิจารณาต่อสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และกลุ่มประสานพลังประชาชน

ความเห็น	คำชี้แจงของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)
<p>๑. การกำหนดให้โครงการหรือกิจกรรมที่ต้องทำ EIA หรือ EHIA ใหม่ทั้งหมดเมื่อมีการต่ออายุใบอนุญาต หรือภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามมาตรา ๕๐ ของร่างพระราชบัญญัติ ตามที่ ทส. พิจารณาว่าจะยังคงข้อความวรรคท้ายของร่างมาตรา ๕๐ ด้วยเหตุผลว่าเป็นหลักการเดิมที่มีอยู่แล้วในพระราชบัญญัติฉบับปี ๒๕๓๕ นั้น</p> <p>ขอให้ ทส. พิจารณาทบทวนความเห็นดังกล่าวอีกครั้ง เนื่องจากการกำหนดให้โครงการหรือกิจกรรมที่ต้องทำ EIA หรือ EHIA ต้องทำรายงานใหม่ทั้งหมดเมื่อมีการต่ออายุใบอนุญาต หรือภายในระยะเวลาที่กำหนด มีผลกระทบต่อภาคเอกชน และการพิจารณาตัดสินใจลงทุนของผู้ประกอบการทั้งไทยและต่างชาติ จึงควรจะตัดบทบัญญัติในร่างมาตรา ๕๐ วรรคท้ายออก</p> <p>อย่างไรก็ดี หาก ทส. เห็นว่ามีเหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องมีบทบัญญัตินี้ไว้ ควรกำหนดกรอบการใช้อำนาจของรัฐมนตรีไว้ในร่างพระราชบัญญัติ ให้ทำเฉพาะกรณีที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญ ที่ทำให้โครงการหรือกิจกรรมจะต้องทำรายงานใหม่ โดยต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการลงทุน เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม อีกทั้งต้องออกเป็นกฎกระทรวงโดยต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อให้เกิดการกลั่นกรองการใช้อำนาจนี้</p>	<p>ทส. ได้เพิ่มเติมข้อความในร่าง พระราชบัญญัติ มาตรา ๕๐ วรรคห้า “ในกรณีที่เห็นเป็นการสมควร รัฐมนตรีจะประกาศกำหนด.....และเงื่อนไขที่รัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ประกาศกำหนด”</p> <p>- กฎหมายลำดับรองตามมาตรา ๕๐ คือ ประกาศกระทรวง ไม่ใช่กฎกระทรวง</p>
<p>๒. การออกกฎหมายลูกเรื่องต่างๆ ควรมีการออกคู่มือแนวทางการปฏิบัติตามกฎหมายหรือคู่มือประชาชนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าใจและปฏิบัติได้สอดคล้องกับกฎหมาย</p>	<p>ทส. รับไว้พิจารณา</p>
<p>๓. ควรเพิ่ม ”ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย” เป็นกรรมการในคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติด้วย เนื่องจากโครงการหรือกิจกรรมบางประเภทอยู่ภายใต้การส่งเสริมของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เช่น โครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น</p>	<p>การกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการควรเป็นหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และเพื่อไม่ให้องค์ประกอบของคณะกรรมการใหญ่เกินไป</p>

ความเห็น	คำชี้แจงของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)
<p>๔. ควรให้ใช้เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพดิน ควบคุมค่ามาตรฐานคุณภาพของตะกอนดินเป็นค่ามาตรฐานเดียวกัน ซึ่งในปัจจุบันการกำหนดมาตรฐานดิน แบ่งเป็น ๒ แบบ ได้แก่ ค่ามาตรฐานคุณภาพดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัยและเกษตรกรรม และค่ามาตรฐานคุณภาพดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อการอื่นนอกเหนือจากการอยู่อาศัยและเกษตรกรรมควบคุมอยู่แล้ว ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นในการออกเป็นมาตรฐานใหม่เรื่องตะกอนดิน โดยเฉพาะ</p>	<p>เห็นควรคงตามร่าง เนื่องจาก มาตรฐานคุณภาพดิน และมาตรฐานตะกอนดิน มีความจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานแยกออกจากกัน เพราะเป็นมาตรฐานคนละประเภท โดยมีผู้รับสัมผัสและลักษณะการสัมผัสแตกต่างกันในแต่ละประเภท การกำหนดมาตรฐานคุณภาพดินเป็นการกำหนดมาตรฐานจากรูปแบบการใช้ประโยชน์และการสัมผัสของมนุษย์ในระยะยาว เช่น การอยู่อาศัย การสันนาการชายหาด และอื่น ๆ นอกเหนือจากการอยู่อาศัยและสันนาการ (อุตสาหกรรม ธุรกิจ) เป็นต้น จากการเข้าสู่ร่างกายทางปากทุกวันในระยะยาว ในส่วนของการกำหนดมาตรฐานคุณภาพตะกอนดิน เป็นมาตรฐานที่กำหนดเพื่อการดำรงอยู่ของสิ่งมีชีวิตหน้าดิน และมนุษย์จากการบริโภคสัตว์น้ำจากแหล่งน้ำที่มีตะกอนดินปนเปื้อน โดยวิเคราะห์จากตะกอนดินที่เก็บได้จากไดน้ำ โดยตรวจวัดปริมาณการสะสมการปนเปื้อนของมลพิษที่อาจส่งผลกระทบต่อตรงกับสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่หน้าดิน และอาจส่งผลกระทบต่อมนุษย์ผ่านห่วงโซ่อาหาร</p>
<p>๕. ความไม่ชัดเจนของการกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาอัตราค่าธรรมเนียมในการปล่อยมลพิษและการลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมดังกล่าว ตามมาตรา ๘๖ ของร่างพระราชบัญญัติฯ หากรัฐจะมีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการปล่อยมลพิษ รัฐจะพิจารณาศึกษาอย่างรอบด้าน ทั้งหลักวิชาการ เศรษฐศาสตร์ รวมทั้งสภาพเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และการเข้าช้ช้อนกับการที่ผู้ประกอบการต้องถูกเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในทำนองเดียวกันจากกฎหมายอื่น รวมทั้งต้องไม่สร้างภาระจนเกินความจำเป็น เพื่อนำมาออกหลักเกณฑ์และอัตราในการเก็บค่าธรรมเนียม เห็นว่า ควรเพิ่มเติมกรอบหลักการดังกล่าวข้างต้นในร่างพระราชบัญญัติฯ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเชื่อมั่นแก่ภาคเอกชนและผู้ประกอบการ</p>	<p>ทส. รับข้อสังเกต และหากจะมีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการปล่อยมลพิษ จะพิจารณาศึกษาอย่างรอบด้าน ทั้งหลักวิชาการ เศรษฐศาสตร์ รวมทั้งสภาพเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และมีให้เกิดความซ้ำซ้อน ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวต้องจัดทำเป็นกฎหมายลำดับรอง และต้องผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียก่อนออกกฎกระทรวงดังกล่าว</p>

๔. ผลการพิจารณาต่อความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

ความเห็น	คำชี้แจงของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)
<p>หน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๒๔ (๕) ควรขอรับการจัดสรรงบประมาณโดยผ่านกระบวนการพิจารณางบประมาณปกติจากรัฐบาล</p>	<p>เป็นกรณีที่ไม่รับการพิจารณางบประมาณปกติจากรัฐบาล จึงจะสามารถขอรับการอุดหนุนตามมาตรา ๒๔ (๕) ได้ และต้องเป็นการดำเนินงานตามแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ หรือการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตควบคุมมลพิษ หรือเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม</p>
<p>ตามมาตรา ๕๐ วรรคสาม ควรกำหนดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ</p>	<p>ยืนยันความเห็นตามตารางวิเคราะห์ผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ที่เป็นการนำหลักการเดิมตามมาตรา ๔๙ วรรคห้าแห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ นอกจากนี้ ในขั้นตอนการออกประกาศกระทรวงตามร่างมาตรานี้ จะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้วย</p>
<p>ควรตัดมาตรา ๕๑ ออกทั้งมาตรา เนื่องจากขัดมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย</p>	<p>ยืนยันความเห็นว่าเป็นการนำหลักการเดิมตามมาตรา ๔๖ วรรคสามแห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และเป็นข้อเสนอการปฏิรูประบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งในทางปฏิบัติจะมีการศึกษา วิเคราะห์ความเหมาะสมตามหลักวิชาการ รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับโครงการหรือกิจการที่จะได้รับยกเว้นไม่ต้องจัดทำรายงาน</p>
<p>เบี้ยประชุมคณะกรรมการผู้ชำนาญการ และค่าตอบแทนบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการ ในการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๖๒ ควรเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กรมบัญชีกลางกำหนด</p>	<p>ยืนยันความเห็นตามตารางวิเคราะห์ผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ที่เป็นการกำหนดเบี้ยประชุมให้เหมาะสมกับภารกิจของคณะกรรมการผู้ชำนาญการ ในการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่มีจำนวนมาก</p>